

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

טו א מ"י פ"ג מהל' תמידין הלכה ה' ופ"ד מהל' עבודת יו"ט הלכה א':
 י"ב ב מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה יא':
 י"ג ג ש"ס הלכה י"ג:
 י"ד ד ש"ס הלכה י"ג:
 כ ה ו ש"ס הלכה י"ג (יג) ד':
 ז (מ"י) ש"ס ופ"ג מהל' מעשר שני הל' טו':
 כא ח (יג) אלפס מולין פ"ח דף ש"א':
 וכל"ש ש"ס סימן ל"ג):

רבינו הגנאל

רבינו מתוך אליבא דרב הכי מכות אש אין לי אלא שמונה באש ובגחלת נבזה ברמין כו' ש"מ גחלת אש היא. רבא רמי מי אמר רבי גחלת אש היא, והתניא ולקח מלא המחיתה גחלי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי אש היא כיצד כו'. מדרגתי יכול שלהבת ת"ל גחלי אש מכלל גחלים לאו אש ניהו. ושינון הכי קתני גחלי יכול עוממות ולא לוחשות א"ל ש מכלל שהגחלים הלוחשות הן אש. שלהבת בלא גחלת כבר פירשונו למעלה. ואסיקנא גחלים עוממות מלשון ארוים לא עוממוהו, איכתי ירעם זהב. נגע בשר הפסח בחורטו של תנור, נצלה מן החרס ולא מן האש, לפיכך ילקף אותו מקום. איתמר חם לתוך חם כגון בשר חם בחלב חם דברי הכל אסור.

תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בעינן דניהוי גחלים ואל"מ אפילו לא כתיב ולקח אלא גחלי אש ידעינן דניהוי גחלים בשעת לקיחה דלעיולי לגיו לא אילטרין דשמעינן ליה מק"ו ומה לפני מלך כו' וע"כ מוקמינן ליה לשעת לקיחה וי"ל דודאי לא כרין קרא משום הכי אלא דאי אפשר לכתוב בע"א אלא ולקח:

יטורף את מקומו. ולא סגי ליה בקליפה לפי שהרוטב נבלע יותר בתוכו. ואם תאמר נגע בחרטו של תנור אמאי סגי ליה בקליפה הלא הרוטב שיש בחרטו כדי קליפה נבלע צפסח עד כדי שיטול את מקומו כמו נטף מרוטבו וחזר אליו וכל דבר הנאסר בל"ל דק"ל דליתו נאסר אלא כדי קליפה מחמת הרוטב שבו יאסור עד כדי שיטול את מקומו ואיכ"ל לאוקמא בשאין רוטב כי אם מעט ומעט רוטב אינו אוסר כל כך כדאמרינן בגמ' שאני סיכה דמשהו עבדי לה: **ואם צלי** הוא יקרוף את החיצון. ככל ענין מיירי בין חם בין זונן ° דמתוך שהוא רך בולע אע"פ שאינו חם דדומיא דחי קתני: **לפי שאין מוכרין מעשר שני בירושלים**. פירש בקונטרס דכי ירבה ממך הדרך ונתמה צבסח כתיב וקשיא לר"י דהא קרא צפדין על מיירי שמוציאו מקדושתו ומחללו על דבר אחר אבל הכא אפילו לאוכלו בקדושתו כדפי' בקונטרס גופיה והכי נמי משמע לישנא דמוכרין מדלא קתני מחללין ויש ספרים שכתבו בהן שאין פודין אבל רש"י כתב שאין מוכרין ונראה לר"י דצירושלים גזרו מדרבנן מכירה אטו פדייה דאסור מן התורה ולרשב"א נראה דלא אסרו מכירה אלא משום בזיון מלוה כדמנן גריס מסכת מעשר שני (פ"ח מ"ב) שאין מוכרין אותו ואין ממסכנין אותו ואין שוקלין כנגדו: **תנן**

על שפך הדשן ישרף. סיפא דההוא קרא דכתיב זהו באש הוא: **אע"פ שאין שם דשן**. דלא מימא אדשן קפיד רחמנא לשורפו על מקום שהיו מוציין שם דשנו של מנובח החילון כדכתיב (ויקרא ו) והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם קמ"ל ישרף מכל מקום: **אע"פ שהולא האור ברובו**. יתעסקו בו עד שתגמר שריפה: **רבינא אמר** הא דפרכת לעיל [ע"א] לר' מנאצטרין מכוח מכוה לרבינא גחלת לא תיקשי דמתני' משצטתא היא וגחלת לאו מריצוייא דמכוה אלא לתנא אלא ממשמעותא דאש וכוון ומני גחלת כהדי אש צמשתותא דרישא און לי אלא אש וגחלת כו' וריצוייא דמכוה מכוה לרמז וסיד אמת: **גחלי** ולקח מלא הממטה גחלי אש וגו' (ויקרא טו), ואם נאמר גחלי ולא נאמר אש יכול גחלים עוממות כצויות אבל לא לוחשות צעורות דהנך ללו גחלים הוא סתמא אלא אש תלמוד לומר אש בשר גחלי להציל את הלוחשות. אי נאמר אש ולא נאמר גחלי יכול שלהבת ולא גחלים לוחשות דלאו אש סתמא ניהו תלמוד לומר גחלי אש כי כתיבניהו לתרווייהו משמע גחלים שיש להן אש: **הא גופא קשיא אמרם גחלי יכול עוממות**. ולא לוחשות מדלא משמע על לוחשות מכלל דלוחשות לאו גחלים איקרו ומאי מיקרו ע"כ אש והדר מני אש שלהבת משמע ולא לוחשות: **ואמר רב ששם גרסינן: יכול בין עוממות בין לוחשות**. איזה שירצה דתרווייהו גחלי מיקרו ת"ל אש בשר גחלי לאפקוץ עוממות: **ואי אש**. בלא גחלי יכול שלהבת דודאי אש סתמא און גחלים לוחשות כתיב תרווייהו: **מכל מקום לרבי קשיא**. דמדאצטרין גחלי שמע מינה אש סתמא און גחלת צמשת: **אמר רבינא** סרין הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות. ולוחשות לאו גחלי ניהו אלא אש תלמוד לומר אש דהיינו לוחשות אבל כסיפא לא מימא אי אש יכול שלהבת ולא גחלת אלא אי אש יכול רצה גחלים לוחשות רצה שלהבת בלא גחלים ותריויהו אש אש אי אש יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת תלמוד לומר ולקח מלא המחטה גחלי אש

ועל שפך הדשן ישרף אמרי ההוא ישרף מיבעי ליה לכדתניא ישרף אע"פ שאין שם דשן ישרף אע"פ שהצית האור ברובו רבינא אמר ברוך ותני: **מכות אש אין לי אלא שנבחה באש ובגחלת נבזה ברמין בסיד רותח ובגפסים רותח ובכל דבר הבא מחמת האור לאיתוויי חמו האור מוניין ת"ל מכוה מכוה ריבה רבא רמי מי אמר ר' גחלים איקרו אש ורמינדיה גחלי יכול עוממות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות (אלמא גחלים לא איקרו אש אמרי) והא גופא קשיא אמרת גחלי יכול עוממות אלמא לוחשות אש נינהו אימא סיפא אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי אלמא אפילו לוחשות לאו אש נינהו ואמר רב ששת הכי קתני גחלי יכול בין עוממות בין לוחשות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות מ"מ גחלים לא איקרו אש קשיא לרבי אמר אביי תריין הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול רצה שלהבת יביא רצה גחלת יביא ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות אמר ר' רבה רצה גחלת יביא רצה שלהבת יביא שלהבת בלא גחלת היכי משכחת לה כגון דשפייה למנא משחא ואתלי ביה גורא ההוא למה לי קרא למעוטי ° השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תריין הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת תלמוד לומר ולקח מלא המחטה גחלי אש**

מיקרו אש וכי מניי התם ממוצח החילון לפני ולפנים הוה ליה כולה גחלת דאילו לעיולי הכי לא אצטרין מיעוטא דלפני מלך בשר ודם אין מציאין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי אצטרין מיעוטא לשעת לקיחה אצטרין: **ס"ל כו'**. משעת לקיחה להוי גחלי אש ואין שלהבת משמע גחלי אש: **ארוים לא עממוהו**. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חרס מלך כור נאמר: **בתנ"י נגע בחרסו של תנור וכו'**. נגע הפסח בחרסו של תנור: **יקלוף**. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוס התנור ולא צלי אש הוא כדאמרן לעיל [ע"א] משום שנאמר (צ"ל אש לא אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: **נטף**. בתנור מרוטב על החרס: **וחזר אליו**. שחזר שומן שנתחמם מן החרס ונבלע צפסח: **יעול אש מקומו**. דלא סגי ליה בקליפה אלא בנגילה יפה יפה צעודי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): **נטף מרוטבו על הסולת**. מפרש בגמ' [ע"ו]. צסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוס הסולת והוי צלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה לההוא רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו כי אם צלי אש הילכך יקמוץ את מקומו וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פסולין: **אם חי ידחתו**. דלא בלע: **צלי**. צעי קליפה משום דבלע: **אין מוכרין מעשר שני צירושלים**. ואפילו לאוכלו שם בקדושה כדי ירבה ממך הדרך ונתמה צבסח כתיב (דברים ד): **גב' חם לתוך חם**. בשר רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר: **אסור**

א) ר"מ מ"י, ג) נראה דל"ל רבא, א) נשת עד: יומא מ"י, ד) כצ"ח נג: [ע"ש] שבת עו: [ע"ש], ס) ששום יב,

תורה אור השלם

1. והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ישרף.
2. או בשר בני יקרה בערו מכות אש ותיקנה מזוית המכוה בחרת לקנה אדומות או לקנה.
3. ויקרא יג כד ויקח מלא המחטה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' ומלא חפניו קטרת טמיה דקה והביא מבית לפרכת:
4. ויקרא טו יב ארוים לא עממוהו בגן אלהים ברושים לא דמו אל טעפות ותרמינן לא הוי בפארתיי כל עין בגן אלהים לא דקה אלו קפיו: יחזקאל לא ח

הגהות הב"ח

א) גמ"א על בני תורה [שאין פודין] מ"א ו"ב ס"א שאין מוכרין:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואם צלי. דפתוך שהוא רך. עי' מולין לו: תוס' ד"ה אבל נללה:

מוסף רש"י

ארוים לא עממוהו. לא השכיבו מראיתו להיות הם נאים ממנו (שבת ע"ג).

מוסף תוספות

א. [ו]נראה הכל טעם אחר. תוס' שא"ן.